

Črtice iz ruske zgodovine.

(Po Nestoru priobčuje A. K.)

(Konec.)

13. Začetek Kijevsko - Pěčerskega samostana.

Pri Jaroslavu se je osnoval Kijevsko-Pěčerski samostan. Kakó se je začél? V Bréstovem, blizu Kijeva, kder je rad živel bogoljubívi knez Jaroslav, bil je duhovnik, po imeni Hilarijon, mož blag, knjižen in pòstnik. Hodil je iz Bréstovega na Dněper, kder je zdaj stari samostan pěčerski, in je tu molil, kajti bil je ondu lés vèlik. Izkópal je pěčerko (votlino) malo, dvosézno, ter iz Bréstovega hodèè odpéval čase ali ure, in molil se je tu Bogu v tajni. Potem Bog vloží knezu v srce, da Hilarijona postavi v metropolíta Kijevskega; a ta pěčerka takó ostane. Ali ne po mnogih dnéh je bil néki človek posvetèn, po imeni Antipa, od mesta Ljúbča, in vloží mu Bog v srce, iti v tujce; a on se ustrmí v Svéto Goro. Videvši samostane ondúkajšnje, vzljubi črnoríski (meníski) obraz ter pride v samostan tu in umòli igúmena (prédnika) tega, da bi nanj vzlóžil obraz meníšk. Igumen ga poslušá in ga postríže, narekší ime njemu Antonij, ter ga naučí črnorískemu obrazu in mu reče: „pojdi zopet v Ruse in bodi ti blagoslov od Svete Gore, kajti od tebe imajo biti mnogi črnorízci (meníhi).“

Antonij pride v Kijev in premišlja, kde bi živel. In pride na holm, kder je bil Hilarijon izkopal pěčerko, ter vzljubi to mesto in vséli se vánje. In počne tu živéti, molèè Boga, jedèè hleb suh, in to čez dán, ter vode v méro vkušajóè; in kopajóè pěčero ne dá si pokoja dán in noč, v trutih prebiváje, v bedénji in v molítvah. Kadar se prestavi (umerje) vèliki knez Jaroslav, prime vlast sin njega Izjeslav in séde v Kijevu. Antonij je tedaj úže proslavljen bil po ruskej zemlji; a Izjeslav, zvédevši njega žítje, pride z družíno svojo, prosèè od njega blagoslova in molitve. In začéli so prihajati k njemu bratje, katere je prijémal in postrízal, ter zbralo se je bratov k njemu dvanajst števenjá. In izkopali so pěčero vèlko in cerkev in célice, katere so še do tega dné v pěčeri pod starim samostanom. Zbranim bratom reče Antonij: „evo, bratje, Bog vas je zbral in ví ste od blagoslova Svete Gore, kajti mene je postrígel igúmen Svete Gore, a jaz sem vaz postrízal; da bodi blagoslov na vas, prvo od Boga a drugo od Svete Gore! Žívite osébljeni in postavim vam igúmena, a sam hočem v óno goro iti jedín, kakor sem tudi prej bil navajen žíti.“ Postavi jim igúmena Barlama, a sam ide v goro in izkoplje pěčero, katera je pod novim samostanom, ter v njej skonéá život svoj, živévši v do-brodéjstvu, ne izhodivši iz pěčere lét štirideseti nikoli, ter v njej ležé močí (kostí) njega do tega dné. Kadar so se umnožili bratje v pěčeri, mislili so postaviti zunaj pěčere samostan. Pride igúmen in bratje k Antoniju in rekó njemu: „oče, umnožilo se je bratov, a ne moremo se vméstiti v pěčero. Da bi Bog vélel in tvoja molítva, da bi postavili cérkevo zunaj pěčere!“ Antonij jim dovóli. A oní so se poklonfli njemu in postávilí cérkevo malo nad pěčero v ime svete bogorodíce. Potem Antonij pošlje nekoga od bratov k Izjeslavu knezu, rekóè takó: „knez moj! evo, Bog umnožava brate, a méstce je málo; da bi nam tí dal goro to, katera je nad pěčero.“ Izjeslav je vesel bil, to

slišavši, in pošlje moža svojega ter vdá jim goro to. A igumen in bratje založé cerkev veliko in samostan ogradé z ostolpjem, célice postavijo mnoge, cerkev zvršé in okrasé z obrazi svétimi. Od tléj se je začél péčerski samostan.

Kadar Barlam otide v drug samostan, izbere Antonij Teodosija v igúmenstvo. Teodosij je začél zbirati mnoge črnorízce in jih je dobil stó števenjá, ter jim jél iskati pravíla črnorízkega. Našel se je tedáj Mihael, črnorízec samostana Stúdijskega, ki je bil prišel iz Grkov z metropolitom Júrijem, in od tega Mihaela je prevzél ústav črnorízcev Stúdijskih ter ga ustanovítil v svojem samostanu: kakó je péti pétje samostánsko in poklónne kakó držati in čítanje čítati in stojánje v cérkvi in ves réd cerkovni in kaj jesti v kateri dan, vse to je ustanovítil. Od tega samostana so potlej prijéli vsi ruski samostani ústav. K Teodosiju sem prišel tudi jaz (Nestor), húdi in nedostojni hlapec, in prijél me je, kadar mi je lét bilo sedemnajst od rojstva mojega. A to sem napisal in položil, v katero léto je začél biti samostan in zakaj se zóve péčerski.

Ta Nestor, kateri govórí tukaj o samem sebi, nam je napisal, kakó je nastalo rusko cesarstvo; kakó so živéli stari Slovani ter kaj so délali prvi knezi ruski. Letopisca Néstora kostí še zdaj počívajo v Kíjevskih pécerah, in letopis njega se je po njegovej smrti prepisoval često in se takó razšíril po samostanih; a drugi letopísci — takšni črnorízci, kakeršen je bil Nestor — dostavljáli so léto za létom, kar je bívalo za njih života.

Otroci si pišejo.

Mirko piše očetu za god:

Dobri moj oče!

Danes godujemo vesel dan; danes je Vaš god. Znam, ako sem pobožen, lepovéden in priden, da Vam je to bolj všeč, kakor da bi Vam v voščilo cele póle papirja napisal. Zatorej hočem vedno ostati tak, kakor si Vi želíte, da bi bil

Vaš

sin

V Črnomlji

Mirko.

Vilko piše továrišu, da so mu oče kupili dva lepa goloba:

Ljubi Tone!

Včeraj mi so oče kupili dva zeló lepa goloba. Misli si moje veselje! Rad bi Ti povedal, a ne morem, kako ljubeznjivi živalci sta to. Najbolje da ju sam vidiš. Pridi tedaj jutri k meni, gotovo Te bode veselilo, da vidiš tako lepi in krotki živalci, kakor sta moja goloba. Prísrčno te pozdravlja

Tvoj

továriš

V Metlíki

Vilko.